

**İLKÖĞRETİM OKULLARINDA MÜZİK DERS PROGRAMININ
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE DAYALI OLARAK
DEĞERLENDİRİLMESİ
(KARS İLİ ÖRNEĞİ)**

**The Evaluation of Music Curriculum In According to Teachers' Opinions
(A Sample of Kars Province)**

Nurten KIRMIZIBAYRAK

Öğr. Gör., Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
Müzik Bölümü
nkirmizibayrak@hotmail.com

Özet

Bu araştırma, ilköğretim okulları Müzik ders programını öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirmeyi amaçlamıştır.

Araştırmada “Genel Tarama Modeli” kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini, Kars ili düzeyindeki ilköğretim okullarında görev yapan 77 öğretmen oluşturmuştur. Ankete katılan öğretmenlere 43 maddelik 5’li likert türü bir ölçek uygulanmıştır. Elde edilen veriler yüzde ve frekans hesaplamaları kullanılarak yorumlanmıştır.

Araştırmanın sonucunda, genel olarak Müzik dersi program kazanımları, içerik, eğitim durumları ve değerlendirme kurguları açısından değerlendirilmiştir. Sonuç olarak program uygulanabilir niteliktedir. Ancak programın bazı eksiklikler gösterdiği öğretmen görüşlerine dayalı olarak tespit edilmiş ve sorunları gidermek için bazı önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Müzik Dersi, Program, İlköğretim, Öğretmen

Abstract

The purpose of this research is to evaluate the music curriculum in elementary schools according to the data obtained from teachers.

“General Survey Method” was used in this research. The participants consist of 77 teachers working in the elementary schools in Kars. Questions were presented to teachers by using a five-point likert scale. After that the data haunded evaluated by using statistical analysing formus of frequency and percentage systems.

The learning productions, content, learning conditions, and assesment process of the music curriculum were evaluated at the end of the research. As a result, the curriculum can be utilized. However, based on teachers' opinions, some deficiencies of the curriculum were determined and some suggestions were offered for these deficiencies.

Key Words: Music lesson, curriculum, elementary education, and teacher.

Giriş

Gelişen ve değişen dünyaya uyum sağlayabilmek için, daha çağdaş

ve tutarlı bir müzik öğretim programı sunmamız gerekmektedir. Programı olmayan, programa yer vermeyen, programı kapsamayan veya programa dayanmayan bir eğitim süreci yeterince düzenli ve tutarlı kılınmaz, gereğince etkili ve verimli olamaz, beklenen başarılı ve yararlı sonucu veremez. İşte bu nedenledir ki program, örgün eğitimin en vazgeçilmez öğelerinden birini oluşturur. Eğitimde program diğer tüm öğeleri bir araya getiren, birbirleriyle buluşturan, etkileştiren, uzlaştıran, birleştiren, bütünleştiren ve dizgesel bir yapıya kavuşturan, kendine özgü bir ortak öğe ve ana eleman olarak görülür. Bu görüş eğitimde programın ne denli önemli bir yere ve vazgeçilmez bir işleve sahip olduğunu işaret eder¹.

Müzik programı öğrenciye kazandırılacak hedef, davranışlar, ölçme ve değerlendirmeyi içine alan bir yapıya kavuşturulmalıdır. Bu öğelerin dengesizliği, eksikliği durumun da müzik öğretim programları ne kadar iyi hazırlanmış olursa olsun başarılı bir program sergilenemez. Ülkemizde de 1968, 1984 ve 1994 yılı müzik dersi öğretim programı içerik ve yaklaşımları göz önünde bulundurularak hazırlanmış ve gerçekleştirilmiştir. Yeni müzik öğretim programı ise 2005-2006 öğretim yılında yürürlüğe giren Müzik Eğitimi ve öğretimi dersi programları yapılandırmacı bakış açısıyla hazırlanmıştır.

Müzik dersi; öğrencilerin ve toplumun müzik ihtiyacını karşılamayı, öğrencilerin yeteneklerini ortaya çıkarmada, daha zevkli ve verimli öğrenmelerini sağlar. Ayrıca yetenekleri doğrultusunda gelecekteki meslek seçimine, daha bilinçli müzik dinlemesine ve müzik yapmasına yardımcı olur. Öğrencilerin sosyal yanlarını daha çok geliştirecek toplum içinde paylaşımcı, sorumluluk sahibi, yaratıcı gibi öğelerin gelişmesine yardımcı olur. Bunların gerçekleşebilmesi de iyi bir programa bağlıdır. Ülkelerin eğitim sistemlerinin temelini eğitim programları oluşturur. Çünkü nasıl bir insan yetiştirileceği sorusunun yanıtı eğitim programlarında ifadesini bulur².

Bu araştırma, Kars ilindeki ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin Müzik dersi öğretim programına ilişkin görüşlerinin alınarak ve bu görüşler doğrultusunda öneriler sunulması amacıyla yapılan

¹ UÇAN, A. 1922-1993 “**Müzik Eğitiminde Program Çözümleme**”, (Yayınlanmış, Doktora Programı Ders Notu Özeti), Gazi Üniversitesi (G.Ü.) Fen Bilimleri-Enstitüsü (FBE) Müzik Eğitimi Anabilim/Anasanat Dalı, Ankara, , www.eğitim.aku.edu.tr/aliucan.doc.(erişim tarihi:10 Haziran 2008).

² (YÜKSEL, S.2003: “**Türkiye’de Program Geliştirme ve Sorunları**”, 120.Ankara,

çalışmalara ve eğitime katkıda bulunmayı amaçlamıştır. Bu araştırma yapılırken Milli Eğitim Bakanlığının yayınladığı çeşitli kitaplar ve yeni programı tanıtan dergilerden yararlanılmıştır.

Yöntem

Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Araştırmanın evrenini Kars ili genelindeki resmi ve özel olmak üzere toplam 84 ilköğretim okulu oluşturmaktadır. Araştırma örneklemini ise Kars ilinde müzik öğretmeni bulunan toplam 22 ilköğretim okulunda görev yapmakta olan müzik öğretmenleri ile müzik dersine giren diğer öğretmenler olmak üzere toplam 84 öğretmen oluşturmuştur. Ancak bu çalışmanın yapıldığı tarihte, sağlık sorunları nedenleriyle görüşü alınabilen öğretmen sayısı 77 olmuştur.

Örnekleme İlişkin Sayısal Veriler

Araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet, mesleki kıdem, mezun olduğu okul, biraş ve okuttuğu sınıflara ilişkin bilgiler 3, 4, 5, 6 ve 7 numaralı tablolarda sunulmuştur.

Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Ankete cevap veren öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımları Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Cinsiyet	f	%
Kadın	49	63.6
Erkek	28	36.4
Toplam	77	100

Tablo 1’e göre araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımları incelendiğinde; 49’unun (yüzde 63.6) kadın, 28’inin (yüzde 36.4) erkek olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımları

Mesleki Kıdem (yıl)	f	%
1-5	24	31.2
6-10	14	18.2
11-15	25	32.5
16-20	8	10.4
>20	6	7.8
Genel	77	100

Tablo 2 incelendiğinde örnekleme oluşturan öğretmenlerin yüzde 31.2'sinin 1-5 yıllık, yüzde 18.2'sinin 6-10 yıllık, yüzde 32.5'inin 11-15 yıllık, yüzde 10.4'ünün 16-20 yıllık, yüzde 7.8'inin 20 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip oldukları tespit edilmiştir. Buna göre örnekleme öğretmenlerinin yaklaşık olarak yüzde 82'nin mesleki kıdemlerinin 1-15 yıl arasında olduğu belirlenmiştir.

Öğretmenlerin Mezun Oldukları Okul Türüne Göre Dağılımları

Ankete katılan öğretmenlerin mezun oldukları okul türüne göre dağılımları tablo 3'de yer almaktadır. Tablo 3 incelendiğinde ankete katılan öğretmenlerin yüzde 71.4'ünü Eğitim Fakültesi, yüzde 1.3'ünü Güzel Sanatlar Fakültesi, yüzde 2.6'sını Devlet Konservatuvarı, yüzde 5.2'sini Öğretmen Okulu, yüzde 6.5'ini Eğitim Enstitüsü, yüzde 3.9'unu Eğitim Yüksek Okulu, yüzde 9.1'ini Fen-Edebiyat Fakültesinden mezun oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 3. Öğretmenlerin Mezun Oldukları Okul Türüne Göre Dağılımları

Mezun Olunan Okul Türü	f	%
Eğitim Fakültesi	55	71.4
Güzel Sanatlar Fakültesi	1	1.3
Devlet Konservatuvarı	2	2.6
Öğretmen Okulu	4	5.2
Eğitim Enstitüsü	5	6.5
Eğitim Yüksek Okulu	3	3.9
Fen-Edebiyat Fakültesi	7	9.1
Diğer	-	-
Genel	77	100

Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Branşa Göre Dağılımları

Çalışmaya katılan öğretmenlerin görev yaptıkları branşa göre dağılımları tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Görev Yaptıkları Branşa Göre Öğretmenlerin Dağılımları

Branş	f	%
Müzik Öğretmenliği	17	22.1
Sınıf Öğretmenliği	57	74.0
Diğer	3	3.9
Genel	77	100

Ankete katılan öğretmenlerin sadece yüzde 22.1’inin branşı Müzik Öğretmenliği iken, yüzde 74.0’ının branşı Sınıf Öğretmenliği ve yüzde 3.9’unun da diğer branşlarda olduğu saptanmıştır.

Dersine Girilen Sınıflara Göre Öğretmenlerin Dağılımları

Ankete cevap veren öğretmenlerin okuttukları sınıflara göre dağılımları tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5. Dersine Girilen Sınıflara Göre Öğretmenlerin Dağılımları

Sınıflar	f	%
1.Sınıf	19	24.7
2.Sınıf	21	27.3
3.Sınıf	20	26.0
4.-8.Sınıf	17	22.0
Genel	77	100

Müzik branş öğretmenleri 4.sınıftan itibaren derslere girdiği için, 4.-8. sınıflar tablo 5’de birleştirilmiştir. Dersine girilen sınıflara göre ankete katılan öğretmenlerin dağılımı incelendiğinde, örneklem öğretmenlerinin sadece yüzde 22’sinin 4.-8. sınıfların dersine giren ve genel olarak branş öğretmenlerinden oluştuğu, geriye kalan yüzde 78’inin ise 1.-3. sınıfların derslerine giren Sınıf Öğretmenlerinden oluştuğu saptanmıştır.

Araştırma Modeli

Bu araştırma genel tarama modelindedir. Araştırmada genel tarama modeli kullanılarak 1-8 arası sınıf ve branş öğretmenlerinin Müzik ders programlarına ilişkin kazanım, içerik, eğitim durumu ve değerlendirme boyutları hakkındaki görüşleri alınmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlamaya çalışılır³.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak, Kayalar'ın "İlköğretim 1., 2. ve 3.Sınıf Hayat Bilgisi Ders Programının Öğretmen Görüşlerine Dayalı Olarak Değerlendirilmesi (Kars il Örneği)"⁴ çalışması kendisinden izin alınıp kullanılarak, araştırmacı tarafından geliştirilen, ankete katılan öğretmenlerin kişisel özelliklerini belirlemeyi amaçlayan 5 soru ve araştırmanın alt problemlerine yönelik 43 soru olmak üzere toplam 48 sorudan oluşan 5'li likert tipinde bir anket uygulanmıştır. Araştırma anketinde kazanımlar bölümünde 10 soru, içerik bölümünde 11 soru, eğitim durumu bölümünde 12 soru, değerlendirme bölümünde 10 soru bulunmaktadır. Birinci bölümde yer alan 5 soru araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet, mesleki kıdem, mezun olduğu okul, görev yaptığı branş ve okuttuğu sınıfı belirlemeye yöneliktir. İkinci bölümde bulunan 43 soru araştırmanın alt problemlerine göre 4 gruptan oluşmuştur.

Veri Toplama Araçlarının Uygulanması

Veri toplama aracı uygulanmadan önce, çalışmalar Kars ili Milli Eğitim Müdürlüğüne sunulmuş ve araştırma için geliştirilen ankete uygulanması için gerekli resmi izin alınmıştır. Daha sonra Araştırma Anketi, araştırmanın örneklemini oluşturan Kars ili düzeyindeki ilköğretim okullarında görev yapan toplam 77 öğretmene uygulanmıştır.

Verilerin Çözümlemesi ve Değerlendirilmesi

Öğretmenlerin kişisel bilgileri frekans (f) ve yüzde (%) olarak hesaplanmış ve tablolar (1-5) halinde sunulmuştur. Ayrıca öğretmenlerin araştırmanın alt problemlerine göre oluşturulan 4 alt grupta yer alan sorulara

³ KARASAR, N. 2004: **Bilimsel Araştırma Yöntemi**, Ankara,

⁴ KAYALAR, D. 2007: "İlköğretim 1.,2. ve 3. Sınıf Hayat Bilgisi Ders Programının Öğretmen Görüşlerine Dayalı Olarak Değerlendirilmesi (Kars il Örneği)", Kars

verdikleri cevaplar “Kesinlikle Katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Kararsızım”, “Katılmıyorum” ve “Kesinlikle Katılmıyorum” seçeneklerine göre frekans (f) ve yüzde (%) ve tablolar (6-9) halinde ifade edilmiştir.

Araştırmada 5’li likert tipinde bir ölçek kullanılmıştır. Bu ölçekteki her bir maddeye verilen 1.00 ile 5.00 arasında değişmektedir. “Kesinlikle Katılıyorum” cevabı:5.00, “Katılıyorum” cevabı:4.00, “Kararsızım” cevabı:3.00, “Katılmıyorum” cevabı:2.00 ve “Kesinlikle Katılmıyorum” cevabı:1.00 şeklinde puanlanmıştır.

Bulgular ve Yorum

Araştırmanın bu bölümünde, ilköğretim 1., 2., 3.sınıf ve branş (müzik) öğretmenlerine uygulanan program değerlendirme anketinden elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Sırasıyla:

1. Araştırmaya katılan öğretmenlerin genel ve mesleki özelliklerine ilişkin veriler sunulmuş,
2. Uygulanan program değerlendirme anketinin kazanımlar ile ilgili sorularının yüzde ve frekans tablolarına yer verilmiş,
3. Anketin içerik ile ilgili sorularının yüzde ve frekans tablolarına yer verilmiş,
4. Uygulanan anketteki eğitim durumuyla ilgili tablo ve bulgular sunulmuş,
5. Anketteki program değerlendirmeye yönelik tablo ve bulgulara yer verilmiştir.

İlköğretim Müzik Eğitim Programlarındaki Kazanımlara Ait Bulgular

Ankete katılan öğretmenlerin İlköğretim müzik eğitim programlarındaki kazanımlara ait bulgular Tablo 6’da verilmiştir

Tablo 6. Öğretmenlerin Program Kazanımlarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Kazanımlar		Kesinlikle Katılıyor	Katılıyor	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
Program kazanımları öğrencilerde görülmesi beklenen bilgi, beceri, tutum ve değerler dikkate alınarak hazırlanmıştır.	%	9.1	46.8	16.9	22.1	5.2
	f	7	36	13	17	4
Program kazanımları Türk toplumsal-kültürel yaşamına ilişkin ihtiyaç ve beklentileri dikkate alınarak hazırlanmıştır.	%	6.5	44.2	18.2	29.9	1.3
	f	5	34	14	23	1
Program kazanımları öğrencilerin Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma becerilerini geliştirmektedir.	%	3.9	59.7	13.0	23.4	-
	f	3	46	10	18	-
Program kazanımları öğrencilerin eleştirel ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmektedir.	%	6.5	42.9	13	35.1	2.6
	f	5	33	10	27	2
Program kazanımları iletişim kurma, problem çözme, araştırma, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik becerilerini geliştirmektedir.	%	6.5	36.4	22.1	33.8	1.3
	f	5	28	17	26	1
Program kazanımları müziksel algılama ve bilgilendirme; kişisel ve sosyal değerlere önem verme becerilerini geliştirir niteliktedir.	%	1.3	51.9	19.5	24.7	2.6
	f	1	40	15	19	2
Program kazanımları müzik okuyabilirliği kazanabilme, estetik duyarlılığa sahip olma becerisini kazandırır.	%	3.9	42.9	24.7	20.8	6.5
	f	3	33	19	16	5
Program kazanımlarına uygun olarak, "Oyun, Dans, Devrim" ekseninde ilgili yöntemlerden yararlanılmıştır.	%	10.4	48.1	18.2	20.8	2.6
	f	8	37	14	16	2
Program kazanımlarında öğrencilere bilgilerini sınavabilecekleri çeşitli öğrenme yaşantıları da sunulmuştur.	%	3.9	36.4	26.0	29.9	3.9
	f	3	28	20	23	3
Program, öğrencilerin mevcut bilgilerini kullanarak müzik yapma, dinleme araç ve gereçlerini kurallara uygun kullanabilmelerini sağlamaktadır.	%	3.9	28.6	28.6	32.5	6.5
	f	3	22	22	25	5

Öğretmen görüşleri incelendiğinde aşağıda açıklanan maddelerin sonuçları olumsuz çıkmıştır, yeterince programda uygulanmadığı sonucuna

varılmıştır. Diğer maddeler ise olumlu çıkmıştır.

“Program kazanımları iletişim kurma, problem çözme, araştırma, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik becerilerini geliştirmektedir” sorusuna öğretmenlerin yüzde 6.5’i kesinlikle katılıyorum, yüzde 36.4’ü katılıyorum, yüzde 22.1’i kararsızım, yüzde 33.8’i katılmıyorum, yüzde 1.3’ü kesinlikle katılmıyorum cevaplarını vermişlerdir. Katılıyorum ve katılmıyorum cevaplarının yüzdeleri birbirine yakın görülmektedir. Kararsızların da yoğun oluşu bu maddenin programda daha dikkatlice incelenmesinde yarar olunacağını göstermektedir.

“Program, öğrencilerin mevcut bilgilerini kullanarak müzik yapma, dinleme araç ve gereçlerini kurallarına uygun kullanabilmelerini sağlamaktır” sorusuna öğretmenlerin yüzde 3.9’u kesinlikle katılıyorum, yüzde 28.6’sı katılıyorum, yüzde 28.6’sı kararsızım, yüzde 32.5’i katılmıyorum, yüzde 6.5’i kesinlikle katılmıyorum, cevaplarını vermişlerdir. Araştırma sonuçlarına göre öğrenciler öğrendikleri bilgilerle müzik yapma ve araç, gereçleri kurallarına uygun kullanamadıkları sonucuna varılıyor.

İlköğretim Müzik Öğretim Programlarındaki İçeriğe Ait Bulgular

Ankete katılan öğretmenlerin İlköğretim müzik öğretim programlarındaki içeriğe ait bulgular tablo 7’de sunulmuştur. İçeriğe ait anket sorularının sonuçlarının hepsi olumlu çıkmıştır buda programın uygulanabilirliği açısından sevindirici bir sonuçtur.

Tablo 7. Öğretmenlerin Program İçeriğine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

İçerik		Kesinlikle	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle
		Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Katılmıyorum
Program içeriğinde temalar ve üniteler, konular ve kavramlarla ilişkilendirilmiştir	%	11.7	67.5	3.9	15.6	1.3
	f	9	52	3	12	1
Programın müziksel içeriği bir yandan yerel müzik kültürümüzle, öbür yandan evrensel müzik kültürüne açılım gösteren bir nitelik taşımaktadır	%	1.3	46.8	22.1	26.0	3.9
	f	1	36	17	20	3
Program içeriği tek sesli ve çok sesli, geleneksel ve çağdaş, eski ve yeni (modern), hafif ve ciddi, eğlendirici ve dinlendirici, düşündürücü ve yüceltici tür ve çeşitleri gibi çok	%	3.9	46.8	16.9	31.2	1.3
	f	3	36	13	24	1

boyutlu bir müzik anlayışı temelinde dayamaktadır.						
Kazanımların işlenişinde açıklamalar bölümündeki sınırlandırmaya dikkat edilmiş ve öğrenci seviyesine uygun bir işleniş sırası izlenmiştir	%	5.2	51.9	14.3	24.7	3.9
	f	4	40	11	19	3
Konularda ifade edilen ve kazandırılması gereken; Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı, ulusal bilinci geliştirmiş, ince sanat zevkine sahip kültürlü bireyler yetiştirme anlayışı her zaman göz önünde bulundurulmuştur.	%	10.4	55.8	13.0	11.7	9.1
	f	8	43	10	9	7
Atatürkçü düşünce kazanımları, yıl içerisinde özel gün ve haftalara ilişkilendirilerek işlenmektedir.	%	13.0	62.3	7.8	11.7	5.2
	f	10	48	6	9	4
Program içeriği hazırlanırken Güzel Sanatların diğer dallarıyla ilişkilendirilerek hazırlanmıştır.	%	3.9	37.7	26.0	26.0	6.5
	f	3	29	20	20	5
Programın temel yaklaşımında yeni müzik öğretim teknolojilerine de yer verilmiştir.	%	-	40.3	29.9	28.6	1.3
	f	-	31	23	22	1
Programa “Yapılandırmacı Yaklaşım” ve “Çoklu Zeka Kuramı” kaynaklık etmiştir.	%	6.5	53.2	19.5	18.2	2.6
	f	5	41	15	14	2
Programda genel müzik öğretim yöntemlerinin yanı sıra özel müzik öğretim yöntemlerinden de yararlanılmıştır.	%	2.6	44.2	27.3	24.7	1.3
	f	2	34	21	9	1

İlköğretim Müzik Öğretim Programlarındaki Eğitim Durumuna Ait Bulgular

Ankete katılan öğretmenlerin İlköğretim müzik öğretim programlarındaki eğitim durumlarına ilişkin bulgular tablo 8’de verilmiştir.

Öğretmen görüşlerine bakıldığında, eğitim durumuna ait sonuçlarda programda uygulanabilirliği olumsuz çıkan sorular aşağıda belirtilmiştir. Yinede genel olarak maddelerin çoğunluğunda uygulanabilir olduğu gözlemlenmiştir.

“Program kazanımlarında edinilen her beceri ve bilgi, mutlaka yaşam içerisinde uygulanabilir niteliktedir” sorusuna öğretmenlerin yüzde 3.9’u kesinlikle katılıyorum, yüzde 29.9’u katılıyorum, yüzde 32.5’i kararsızım, yüzde 27.3’ü katılmıyorum, yüzde 6.5’i kesinlikle katılmıyorum cevaplarını vermişlerdir. Kararsızların yoğun olması ders programında verilen bilgilerin, becerilerin, günlük yaşamda da kullanıldığına dair olumlu bir cevap verilmemiştir.

“Öğrenilen her bilgi, mutlaka pratiğe dönüştürülebilir niteliktedir”

sorusuna öğretmenlerin yüzde 6.5’i kesinlikle katılıyorum, yüzde 31.2’si katılıyorum, yüzde 26.0’ı kararsızım, yüzde 28.6’sı katılmıyorum, yüzde 7.8’i kesinlikle katılmıyorum cevaplarını vermişlerdir. Bu sorumuzda da katılıyorum ve katılmıyorum cevaplarının birbirine yakın olması düşündürücüdür. Öğretmen görüşlerine göre program bu özelliğini yerine getirmemektedir.

“Verilen konular, haftalık bir ders saati içerisinde uygulanabilmektedir” sorusuna öğretmenlerin yüzde 6.5’i kesinlikle katılıyorum, yüzde 31.2’si katılıyorum, yüzde 1.3’ü kararsızım, yüzde 36.4’ü katılmıyorum, yüzde 13.0’ı kesinlikle katılmıyorum cevaplarını vermişlerdir. Katılmıyorum cevaplarının yoğun olması aynı zamanda programında yoğunluğunu göstermektedir.

“Müzik eğitim programı mevcut sınıflarda amacına ulaşarak işlenebilmektedir” sorusuna öğretmenlerin yüzde 2.6’sı kesinlikle katılıyorum, yüzde 23.4’ü katılıyorum, yüzde 31.2’si kararsızım, yüzde 26.0’ı katılmıyorum, yüzde 16.9’u kesinlikle katılmıyorum şeklinde cevaplar vermişlerdir. Kararsızların çoğunlukta olması düşündürücüdür. Bu da sınıfların donanımının yetersiz olduğunu göstermektedir.

Tablo 8. Öğretmenlerin Programın Eğitim Durumlarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Eğitim Durumu		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
Etkinliklerin düzenlenmesinde; çevresel özellikler ile öğrencilerin ilgi, ihtiyaçları ve var olan bilgileri de göz önünde bulundurularak öğrenci merkezli ve yapılandırıcı yaklaşıma uygun planlanmasına dikkat edilmiştir.	%	1.3	41.6	24.7	28.6	3.9
	f	1	32	19	22	3
Programın uygulanmasında, öğrencinin sorumluluk, paylaşım ve hoş görü gibi becerileri geliştirilmektedir.	%	7.8	45.5	18.2	27.3	1.3
	f	6	35	14	21	1
Etkinlikler, öğrenme öğretme sürecinde öğrencinin etkin rol almasını sağlayacak biçimde düzenlenmiştir.	%	10.4	50.6	20.8	14.3	3.9
	f	8	39	16	11	3
Öğrenme-öğretme sürecinin başında öğrencilerin ön öğrenmelerini (bilgilerini) ortaya çıkarmak amacıyla derse hazırlayıcı ve motive edici uygulamalara (etkinliklere) yer verilmiştir.	%	2.6	57.1	15.6	22.1	2.6
	f	2	44	12	17	2
Öğrenciler ders yılı sonunda	%	3.9	36.4	22.1	23.4	14.3

öğrendiklerini sergilemek, paylaşmak amacıyla yıl sonu etkinlikleri yapabilecek düzeydedirler.	f	3	28	17	18	11
Öğrenciler; ulusal birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran bir şarkı dağarcığına sahip olmuştur.	%	1.3	44.2	24.7	24.7	5.2
	f	1	34	19	19	4
Mevcut programla öğrenciler, başta İstiklâl Marşı olmak üzere, başlıca ulusal marş ve şarkılarımızı özüne uygun söyleyebilirler.	%	5.2	51.9	11.7	20.8	6.5
	f	4	40	9	16	5
Program kazanımlarında edinilen her beceri ve bilgi, mutlaka yaşam içerisinde uygulanabilir niteliktedir.	%	3.9	29.9	32.5	27.3	6.5
	f	3	23	25	21	5
Öğrenilen her bilgi, mutlaka pratiğe dönüştürülebilir niteliktedir.	%	6.5	31.2	26.0	28.6	7.8
	f	5	24	20	22	6
Program kazanımları hazırlanırken, öğrenciler edilgenliği değil, aksine dersin etkinlikler boyutuna aktif olarak katılabilmeleri dikkate alınmıştır.	%	9.1	49.4	22.1	15.6	3.9
	f	7	38	17	12	3
Müzik dersi öğretim programı, genel müzik eğitimi içerisinde yer alan ve farklı yöntem ve tekniklerle bireylerin her yönden dengeli, tutarlı ve sağlıklı olarak yetişmelerini sağlamaya yönelik bir anlayış ve içerikle düzenlenmiştir.	%	2.6	42.9	24.7	27.3	2.6
	f	2	33	19	21	2
Verilen konular, haftalık bir ders saati içerisinde uygulanabilmektedir.	%	6.5	31.2	1.3	36.4	13.0
	f	5	24	1	28	10
Müzik eğitim programı mevcut sınıflarda amacına ulaşılarak işlenebilmektedir.	%	2.6	23.4	31.2	26.0	16.9
	f	2	18	24	20	13

İlköğretim Müzik Öğretim Programlarındaki Değerlendirmeye Ait Bulgular

Ankete katılan öğretmenlerin İlköğretim müzik öğretim programının değerlendirilmesine ait bulgular tablo 9'da sunulmuştur. Öğretmen görüşlerine bakıldığında olumsuz çıkan sonuçlara aşağıda değinilmiştir. Diğer sonuçlar ise olumlu yöndedir.

“Öğrenciler ölçülürken kullanılan yöntem ve içeriği ile öğrenci başarısı arasında bir ilişki vardır” sorusuna öğretmenlerin yüzde 1.3’ü kesinlikle katılıyorum, yüzde 46.8’i katılıyorum, yüzde 31.2’si kararsızım, yüzde 20.8’i katılmıyorum şeklinde görüş bildirmişlerdir, kesinlikle katılmıyorum görüş bildiren olmamıştır. Bu görüşe göre katılıyorum cevabının yoğunlukta olması doğru bir ölçüm yapıldığını göstermektedir. Ancak kararsızlar da çoğunluktadır.

“Programda ifade edilen çoklu ölçme değerlendirme etkinlikleri (sadece yazılı-sözlü şeklinde ölçme değerlendirmenin dışındaki) yeterli ve

gerçekleştirilebilir düzeydedir” sorusuna öğretmenlerin yüzde 1.3’ü kesinlikle katılıyorum, yüzde 35.1’i katılıyorum, yüzde 35.1’i kararsızım, yüzde 28.6’sı katılmıyorum, şeklinde kesinlikle katılmıyorum seçeneğini işaretleyen olmamıştır. Çoklu ölçme değerlendirme etkinliklerinin öğretmenler tarafından yeterince anlaşılmadığı ortaya çıkmıştır.

“Program değerlendirme süreçleri öğrenciyi tüm yönleri ile analiz etmektedir” sorusuna öğretmenlerin yüzde 1.3’ü kesinlikle katılıyorum, yüzde 39.0’ı katılıyorum, yüzde 19.5’i kararsızım, yüzde 32.5’i katılmıyorum, yüzde 7.8’i kesinlikle katılmıyorum cevaplarını vermişlerdir. Katılıyorum cevapları ile katılmıyorum cevaplarının oranları birbirine çok yakındır. Elde edilen sonuca göre program değerlendirme süreçleri öğrencileri tüm yönleri ile analiz etmemektedir.

“Ölçme ve değerlendirme uygulamalarından kısa bir süre sonra öğrenciye, kazanmış olduğu davranışların nicelik ve niteliğine ilişkin bilgiler verilmektedir” öğretmenlerin yüzde 1.3’ü kesinlikle katılıyorum, yüzde 44.3’ü katılıyorum, yüzde 31.2’si kararsızım, yüzde 23.4’ü katılmıyorum şeklinde, kesinlikle katılmıyorum seçeneğini işaretleyen olmamıştır. Kararsızların katılanlara yakın olması biraz düşündürücüdür. Ancak yine de olumlu cevaplar ümit vericidir. Çünkü bu öğrencinin kendisini tanımasına yardımcı olur.

Tablo 9. Öğretmenlerin Programın Değerlendirilmesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Değerlendirme		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
Program değerlendirmede öğrenciler ölçülürken ölçme, yalnız öğretimden sonra değil, öğretim sırasında da yapılmaktadır.	%	9.1	54.5	23.4	13.0	-
	f	7	42	18	10	-
Program değerlendirmelerinde öğrencilerin ölçülmek istenilen kapasitesi hakkında doğru ve güvenilir bir karar vermek için farklı görevler içeren, farklı türde ve sürekli ölçümler yapılmaktadır.	%	6.5	41.6	26.0	22.1	3.9
	f	5	32	20	17	3
Öğrenciler ölçülürken kullanılan yöntem ve içeriği ile öğrenci başarısı arasında bir ilişki vardır.	%	1.3	46.8	31.2	20.8	-
	f	1	36	24	16	-
Programda ifade edilen çoklu ölçme	%	1.3	35.1	35.1	28.6	-

değerlendirme etkinlikleri (sadece yazılı-sözlü şeklinde ölçme değerlendirmenin dışındaki) yeterli ve gerçekleştirilebilir düzeydedir.	f	1	27	27	22	-
Program değerlendirme süreçleri öğrenciyi tüm yönleri ile analiz etmektedir.	%	1.3	39.0	19.5	32.5	7.8
	f	1	30	15	25	6
Öğrencilere öğrenmeleri için nasıl farklı imkanlar sunuluyorsa, ne öğrendiklerini gösterebilmeleri için de farklı ölçme ve değerlendirme yöntemleri kullanılmıştır.	%	2.6	42.9	29.9	23.4	1.3
	f	2	33	23	18	1
Öğrenciler sadece bilişsel, duyuşsal ve devinişsel hedeflere ulaşma düzeyleri açısından değil, yaşamdaki başarının da temeli olan becerileri (kendine güvenme, motivasyon, çaba gösterme, sorumluluk sahibi olma, takım çalışması v.b.) ile de değerlendirilmektedir.	%	5.2	53.2	20.8	18.2	2.6
	f	4	41	16	14	2
Ölçme ve değerlendirme uygulamalarından kısa bir süre sonra öğrenciye, kazanmış olduğu davranışların nicelik ve niteliğine ilişkin bilgiler verilmektedir.	%	1.3	44.3	31.2	23.4	-
	f	1	34	24	18	-
Öğrenci, değerlendirme sonunda verilen bilgiler çerçevesinde eksik olan öğrenmeleri tamamlama, yeterli olduğu öğrenmeleri geliştirme imkanına sahip olur ve kendini tanıyarak gelecekteki çalışmalarını planlayabilir.	%	2.6	46.8	23.4	27.3	-
	f	2	36	18	21	-
Öğrenciye kazandırılan tutum ve davranışlar, kullanılan ölçüm aracının kapsam geçerliliği içerisindedir.	%	-	50.6	33.8	14.3	1.3
	f	-	39	26	11	1

Sonuç ve Öneriler

1-Anket çalışması yapılırken öğretmenlerin anketteki sorulara sordukları sorular doğrultusunda ve benzer çalışmaların sonucunda, öğretmenlerin yeni Müzik müfredatı hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları görülmüştür. Seminer programları hazırlayarak öğretmenlerin daha detaylı bilgiler edinmeleri sağlanabilir.

2-Program içeriğinde yer alan bilgiler ünitelerdeki konu ve kavramların basitten karmaşığa, kolaydan zora, bütünden parçaya gibi öğretim ilkelerine dikkat edilmelidir.

3-Program, öğrencilerin mevcut bilgilerini kullanarak müzik yapma, dinleme araç ve gereçlerini kurallarına uygun kullanabilmeleri sağlanabilir.

4-Haftalık 1 ders saatinin programı uygulamaya yetmediği sonucuna varılmıştır. Haftalık ders saati artırılabilir.

5-Programda çoklu ölçme değerlendirme etkinliklerine daha fazla yer verilmelidir.

6-Öğrenciler sadece bilgi düzeyi açısından değerlendirilmemelidir. Her açıdan, yani derse katılım, arkadaş, çevre, aile ilişkileri gibi konularda değerlendirilmelidir.

7-Program hazırlanırken mevcut sınıfların yeterliliği göz önünde bulundurulmalıdır.

8-Program hazırlanırken okulların ekonomik, coğrafi ve fiziksel yapılarının eşitliliği dikkate alınmalıdır.

9-Öğrenilen bilgi ve becerilerin yaşam içerisinde uygulanabilir nitelikte hazırlanması gerekmektedir.

10-Program da genel ve özel müzik öğretim yöntemlerinin ilköğretimlerde daha verimli kullanılabilme imkânları sağlanmalıdır.

11-Müziğin diğer sanat dallarıyla, öğrencilerin anlayabileceği bir şekilde detaylı olarak programa alınması daha uygundur.

12-Programda yer alan mevcut bilgilerin yaşam içerisinde uygulanabilen ve sosyal yaşamda kullanılabilir nitelikte olması gerekmektedir ve her öğrencinin yılsonu performans gösterilerine katılmaları sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

KARASAR, N. 2004: **Bilimsel Araştırma Yöntemi**, Ankara,

KAYALAR, D. 2007: “**İlköğretim 1.,2. ve 3. Sınıf Hayat Bilgisi Ders Programının Öğretmen Görüşlerine Dayalı Olarak Değerlendirilmesi (Kars il Örneği)**”, Kars

UÇAN, A. 1922-1993 “**Müzik Eğitiminde Program Çözümleme**”, (Yayınlanmış, Doktora Programı Ders Notu Özeti), Gazi Üniversitesi (G.Ü.) Fen Bilimleri-Enstitüsü (FBE) Müzik Eğitimi Anabilim/Anasanat Dalı, Ankara, www.eğitim.aku.edu.tr/aliucan.doc.(erişim tarihi:10 Haziran 2008).

YÜKSEL, S.2003: “**Türkiye’de Program Geliştirme ve Sorunları**”, 120.Ankara,